

FÖNSTERPOST, m. 3. Mellanbalken i en fönsterkarm.

FÖNSTERRAM, m. 2. Se *Fönsterkarm*.

FÖNSTERRUTA, f. 1. Glasruta, infattad i ett fönster.

FÖNSTERSIDA, f. 1. Den sidan af ett rum, som ligger åt fönstret eller fönstren.

FÖNSTERSKÄRM, m. 2. 1) Skärm af linne, utspänd ofvanöfver ett fönster, på yttre sidan, till skydd för solstrålarna. — 2) Se *Jalusi*.

FÖNSTERSMYG, m. 2. Se *Fönsterfördjupning*.

FÖNSTERPEGEL, m. 2. pl. — *speglar*. Se *Reflexionsspegel*.

FÖNSTERPINDEL, m. 2. pl. — *spindlar*. Se *Vråspindel*.

FÖNSTERSVALA, f. 1. Se *Hussvala*.

FÖNSTERSVAMP, m. 2. (nat. hist.) En art blomkorall, som finnes fastvuxen på klippor djupt i hafvet, och lemnar den vid tvättning allmänt begagnade svampen. Kallas äfven Tvättsvamp. *Spongia officinalis*.

FÖNSTERTAXA, f. 1. Se *Fönsterafgift*.

FÖNSTERTRÅD, m. sing. kollektivt. Benämning på ett slags järntråd, något finare än kopparslagaretråd, och hvaraf en ring bör väga 12 skålpund.

FÖNSTERVÄGG, f. 2. Vägg i ett rum, försedd med fönster.

FÖR, a. 2. (i fornspråket *Fær*) Stark, kraftig. *En f. man*. Brukas nu endast af det lägre folket. Bibehåller sig för öfrigt i sammansättningarna Arbetsför, Domför, Flygför, Talför, Vanför, Oför.

FÖR, prep. 1) (i fråga om rum) Framför. *Hafva gardiner f. fönstren. Ligga f. fötterna. Draga floret f. ansigtet. Skjuta regeln f. dörren*. — 2) I närvaro af, inför. *Stå f. domaren, f. domstolen, f. rådet. Han gjorde det f. allas ögon. Draga någon f. rätta*. — 3) (i fråga om tid) Utmärker: a) En förfluten tid. *F. några dagar sedan*, den tid, som var några dagar före denna dag. *Det hände f. sex veckor, f. ett år sedan. Tidningen f. i går*, som i går utgafs. *F. detta*, före det närvarande. *F. detta*, vanligtvis förkortadt till *f. d.*, brukas ofta, för att tillkännagifva, hvad en person eller sak förut varit, t. ex.: *F. d. general; f. d. Kungsträdgården*. — b) En tillkommande tid. *Det räcker till f. hela nästa år. F. det kommande, följande året. F. alltid, f. beständigt*. — c) Brukas äfven utan afseende på något förflutet eller tillkommande, för att i allmänhet beteckna en mer eller mindre bestämd tidslängd. *Arbete f. lång tid*, som räcker länge. *F. någon tid*, under n. t. *F. närvarande*, i, under närvarande tid. *Nu f. tiden*, i närvarande tid. *F. ögonblicket*, i närvarande ögonblick. *F. tillfället*, vid ifrågasvarande tillfälle, vid detta t., nu. — 4) I annan persons eller saks ställe. *Vara i ställe f. någon. Förrätta tjensten f. någon. Betala f. en annan. Straffas, gå i döden f. någon. Taga det ena f. det andra. I ställe f. att segra, blef han drifven på flykten. I ställe f. att ursäktas, anklagar han sig*. — 5) Betecknar orsaken, anledningen till något. *Han får plikta f. sina brott. Vredgas, blifva ond f. ingenting*, utan orsak. *Han var afskickad f. fångarnes utväxling*, i anledning af f. u. *Banna någon f. ett lappri. Namnkunnig f. sitt snille. Man kan ej se f. dimma. Häktad f. skuld. Icke kunna tala f. glädje, f. smärta. F. den orsa-*

ken. F. den skull. F. min skull kan du väl göra det. — 6) Till någons förmån; till erhållande af. *Tala, verka f. någon. Derom kan sägas mycket både f. och emot. Det är f. din egen fördel, f. statens bästa det sker. Göra allt hvad man kan f. någon, f. en sak. Arbeta f. södan. Behålla något f. sig sjelf. Vara f. (fö'r) en sak, gynna, gilla, bifalla den, samtycka dertill. Den omständigheten är f. mig, gynnar mig*. — 7) Nyttjas, för att utmärka det, som gifves i betalning, belöning, o. s. v. *Huset har blifvit såldt f. 2000 R:dr. Huru mycket fick han f. sitt ur? Hvad får jag f. min möda? Han bytte bort sin häst f. (emot) ett ur. Få betalning f. skjutsen. Det fick han till belöning f. sina tjenster. I ett f. allt, se *Allt*. — 8) Betecknar företråde. *Delta vin har företråde f. det andra. Du skall inga andra gudar hafva f. mig. F. all ting, f. all del, framför allt*. — *Syn*. Framför. — 9) Brukas, för att utmärka någon såsom verkande, handlande eller lidande. *F. mig behöfver han icke frukta, blygas. F. mig skall han nog få vara i fred. Jag fruktar mycket f. honom, att något ondt vederfares honom*. — 10) Emot. *Det botar, hjälper f. alla sjukdomar*. — 11) Användes ofta som nota genitivi efter vissa substantiver. *Förmyndare f. barnet (barnets f.). Botemedel f. ett ondt. Förlättelse f. ett fel. Hysa kärlek, aktning, afsky f. någon*. — 12) Är äfv. ofta nota dativi, både efter nomina och verber. *Nyttig f. någon, något. Det är f. honom en ganska nyttig person. Det är lätt f. mig. Det skall räcka till f. alla. Hon är en prydnad f. sitt kön. Läs detta f. mig. Fullmäktig, far f. någon. En bok, skrifven f. ungdom. Under rättelse f. främlingar. F. Gud är ingenting omöjligt. Det är icke tjenligt, rådligt, passande f. mig att Säg f. (fö'r) mig, hvad det är*. — 13) Nyttjas efter vissa verber i betydelse af: såsom. *Anse någon f. lärd. Det anser, håller jag f. otroligt. Anse, hålla f. godt, rådligt, nyttigt att göra något. Berätta något f. säkert, händt. Tjena f. dräng. Taga något f. skämt*. — 14) Brukas för öfrigt i en mängd uttryck och talesätt, t. ex.: *Dansa f. någon*, i någons närvaro; äfv. taga lektioner i dans af någon; men *D. för någon*, dansa, för att visa någon, hur han skall dansa. *Lefva f. sig sjelf*, utan umgänge. *Det är en sak för sig*, det är en annan sak, hör icke hit. *Hvad för en? hvad för någon?* uttryck, som begagnas i dagligt tal, stundom i föraktlig mening, i samma betydelse som: hvilken? hvem? hurudan? t. ex.: *Hvad är han f. en karl?* hvad är hans yrke, stånd? *Hvad f. slag?* uttryck, som äfvenledes i dagligt tal allmänt brukas i samma mening som: hvad. *Hvad är (tonvigt på är) det f. slag?* hvad är det? äfv. *hvad står på? Hvad är det (tonvigt på det) f. slag?* hvad vill det säga? hvad betyder det? *Hafva f. händer, hafva f. (fö'r) sig*, förehafva. *F. resten, f. öfrigt*, hvad det öfriga beträffar, i öfriga afseenden, dessutom. *F. min del, se Del. F. första, andra, sista gången &c.*, se *Gång*. *F. det första*, hvad det första angår. *Ord f. ord*, se *Ord*. *Not f. not, punkt f. punkt, rad f. rad, &c.*, hvarje not, punkt, rad, den ena efter den andra. — *F. nyttjas äfven i vissa svordomsuttryck, såsom: F. tusan! F. hin i våld! m. fl.*; se dessa ord. — 15) För är äfven en sammansättningspartikel och bildar som sådan en stor mängd sammansatta ord, dels i egenskap af oskiljaktig*